

Cena vakcín a akcií stoupá, když lidé umírají

- CZ24 News | 15. dubna 2021

EU: V době rošád na ministerstvech, kdy přemýšlíme, jestli jeden probruselský ministr zahraničí bude lepší než jiný probruselský a pronatoidní ministr zahraničí, jeden EMA-poslušný ministr zdravotnictví lepší než jiný EMA-poslušný ministr zdravotnictví, docela zapadly dvě informace ohledně očkování proti covidu:

1. Americké úřady nedoporučily použití vakcíny Johnson and Johnson v Evropě a pozdržely dodávky. Prý má stejná rizika jako vakcína Astrazeneca, tedy riziko vzniku trombóz, podle amerických zdravotnických úřadů zejména u žen mezi 18 a 48 lety.
2. Stoupá cena vakcíny Pfizer. Což je logické, protože když vypadla dodávka další firmy, stoupá poptávka, stoupá cena, jen je to – poněkud nelidské.

“Vakcína Pfizer původně stála 12 eur za dávku, poté se cena zvýšila na 15,50 eur. Dnes jsou podepsány smlouvy na 900 milionů vakcín až do 19,50 eur za dávku,” bědoval Bojko Borisov, bulharský předseda vlády. Cena, která se podle něj týká dodávek vakcín plánovaných na roky 2022 a 2023 v rámci objednávek Evropské komise pro všechny země EU. Ceny, které podle bulharského premiéra „rychle rostou“.

U 900 milionů dávek by toto zvýšení o několik eur představovalo značné dodatečné náklady, které by činily 3,6 miliardy eur ve srovnání s tarifem 15,50 eur, a dokonce téměř 7 miliard eur ve srovnání s počáteční cenou 12 eur za vakcínu Pfizer. Celková částka: 17,55 miliardy eur.

Na podzim loňského roku belgická ministryně pro rozpočet Eva de Bleekerová omylem zveřejnila cenu každé z vakcín Covid-19 na Twitteru. Na obrázku lze zjistit, že předobjednávky šly na 12 eur za dávku vakcíny Pfizer / BioNTech, 1,78 eur za dávku AstraZeneca, 7,56 eur za Sanofi / GSK, 10 eur za CureVac, 8,50 dolarů za dávku Johnson & Johnson a až 18 dolarů za dávku od Moderna. Krátce poté, v prosinci, americká tisková agentura Reuters odhalila, že dávka Pfizeru se prodávala za 19,5 dolaru, což je asi 15,5 eur, jak uvádí bulharský předseda vlády. Reuters dnes potvrzuje nový růst ceny na základě výpovědi vysokého evropského úředníka: vakcína Pfizer nyní stojí 19,50 eur.

Toto značné zvýšení ceny prý vyplynulo z přizpůsobení vakcíny variantám viru, „což znamená, že společnosti by přicházely s vylepšenými vakcínami, pokud by převládaly mutace v koronaviru,“ vysvětluje Reuters. Už v březnu o tomto nárůstu hovořili dva vedoucí laboratoře Pfizer, což odůvodňovali nikoli variantami, ale „podmínkami na trhu“.

„Když se podíváte na to, jak se určuje současná poptávka a aktuální ceny, je jasné, že nejsou určeny tím, co bych nazval běžnými tržními podmínkami: jsou určovány pandemickou situací, ve které se nacházíme“, řekl finanční ředitel Pfizeru Frank D’Amelio. Neskrýval při tom, že by laboratoř mohla těžit také ze hry nabídky a poptávky, zejména z hlediska „cen“. Nepopřel rovněž, že ceny dávek společnosti Pfizer budou růst. Diskuse v rámci EU ještě neskončily, ale toto zvýšení cen je velmi pravděpodobné.

Dodám, že jen od německé vlády dostala firma BioNTech 375 milionů Eur na výzkum a vývoj. Když tedy nepočítáme to, že na vývoji vakcín pracovali vědci, kteří studovali na německých státních univerzitách v Mohuči a Tübingenu, v případě vakcíny AstraZeneca v Oxfordu a v případě vakcíny Moderna na Harvardské univerzitě. Při prodeji své vakcíny jen německému státu pak vydělá firma Pfizer BioNTech dalších 300 miliard eur. Kolikpak to asi bude v případě celé EU? A opět – vše jsme si zaplatili, EU nám nedává nic zadarmo. Jak správně konstatoval bulharský předseda vlády, vakcíny budou čím dál dražší.

Ačkoli firmy od začátku inzerovaly, že v případě pandemie „rezignují na zisk“, jen firma BioNTech bude mít podle odhadů finančních analytiků celkový obrát 13 miliard dolarů. V „nových“ cenách tedy ještě více. Což znamená logicky vyšší zisk. Chudé země tzv. „globálního jihu“ pak nedostanou prakticky nic, v rámci charitativního programu WHO Covax se počítá s naočkováním 20 % jejich obyvatel, za předpokladu, že vakcíny od výrobců koupí bohaté státy – tedy i my – a darují je. Zisky farmafirem chrání patenty, ačkoli třeba podle německého obchodního práva je možné v čase nouze patenty „znárodnit“, i za náhradu, sdílet a vyrábět. To ale nikoho v Německu ani jinde ani ve snu nenapadne – soukromé vlastnictví pořízené za peníze státu je v politické praxi posvátné.

Fakticky totiž očkovací politiku pro covidu neřídí Světová zdravotnická organizace (WHO), ale Světová obchodní organizace WTO – a její dohoda o duševním vlastnictví – TRIPS. Podle serveru Business.info se „pro účely dohody TRIPS duševním vlastnictvím rozumějí všechny kategorie duševního vlastnictví a zahrnují copyright a související práva, obchodní značky, geografické označení, průmyslové vzory, patenty, design integrovaných obvodů a ochranu nezveřejněných informací. Nejvýznamnějším příspěvkem TRIPS k propagaci ochrany práv duševního vlastnictví na celém světě jsou ustanovení o vynucování, která dohoda obsahuje. Dohoda říká, že vlády musejí zajistit, aby mohla být práva duševního vlastnictví vynucována podle jejich zákonů a aby sankce za porušení zákona byly tak tvrdé, aby zamezily dalším přestupkům. Rozvojové země s nedostatečnými a chudě financovanými soudními a správními systémy mohou v tomto ohledu čelit obtížím a nemusejí si být vědomy existujícího napětí mezi ochranou a vynucováním práv duševního vlastnictví a politikou hospodářské soutěže.“

A tady jsme u jádra problému – chudé země nemohou vyrábět samy, čelily by značným sankcím, někdy zničujícím, i když čistě teoreticky mají právo na tzv. nucené licence, tedy vyvlastnění patentů. To si země globálního severu dávno zajistily, aby si kterákoli země něco takového raději odpustila.

A když se zkouší bránit tzv. TRIPS-waivers, tedy země požadující výjimku z těchto tvrdých obchodních pravidel, dopadnou takto – cituji web Open Access Government: „Na neformálním zasedání Rady pro Dohodu o obchodních aspektech duševního vlastnictví (TRIPS) dne 4. února Spojené státy spolu s Evropskou unií, Spojeným královstvím, Japonskem a Austrálií pokračovaly v

blokování iniciativy upustit od určitých Ustanovení obchodní organizace (WTO), která potenciálně omezují výrobu a výplatu léčivých přípravků COVID-19, diagnostiky, lékařského vybavení a vakcín. Výjimka, původně navržená Jihoafrickou republikou a Indií, by dočasně odstranila patentová práva k těmto výrobkům, aby se usnadnil zvýšený objem výroby a rozšířenější výroba po celém světě. Přestože USA a EU prosazují další diskusi o skutečnostech současné situace, Jihoafrická republika, Indie a další usilují o vyjednání textu navrhované výjimky. V tuto chvíli jsou rozhovory ve slepé uličce.

Stále však přibývá důkazů, že podepsání výjimky z dohody TRIPS by bylo dobré nejen pro současné příznivce této iniciativy, ale pro celý svět a možná zejména pro rozvinuté země, které jsou proti němu v současné době. Finanční náklady pro všechny země během pandemie jdou mnohem dál než za platby za výzkum a vývoj, léčbu a vakcíny pro zvládnutí případů COVID-19. Ekonomické dopady budou pocíťovány napříč globální ekonomikou prostřednictvím narušení dodavatelského řetězce zakořeněného v rostoucí nerovnosti mezi zeměmi a mezi nimi, což bude pravděpodobně stát kolem 9,2 bilionů dolarů, z nichž polovinu bude nést hrstka rozvinutých ekonomik.“, napsal web Open Access Government

Ano, bylo by to výhodné i pro „rozvinuté země“. Pokračování pandemie a vznik dalších mutací zhorší ekonomickou situaci i bohatých zemí. Volná výroba vakcín by však nebyla výhodná pro farmafirmy. Ty naopak potřebují co nejvíce mutací a vln pandemie. Všechny zmíněné organizace a vlády států „globálního severu“, dokonalý příklad je Evropská unie a WTO – tu nejsou proto, aby pomáhaly lidem se zvládáním problémů a pohrom, ale proto, aby usnadňovaly zisky nadnárodním korporacím, tedy i farmafirmám. Zda to pro ně dělají z dobroty srdce, nechť posoudí každý sám.

Zatím farmaceutické koncerny vedou boj mezi sebou. AstraZeneca a Johnson and Johnson, zdá se, podléhají konkurenci BioNTechu a Moderny, které se zatím ukazují jako ty, které mají nejméně vedlejších příznaků a vysokou účinnost. Dlužno dodat, že AstraZeneca bylo v Evropě naočkováno nejvíce, zejména ve Velké Británii. V takovém prostředí je pak ruský Sputnik, na jiné bázi a rovněž s potvrzenou vysokou účinností, navíc s možností koupit licenci, nepřítelem, nikoli spojencem v boji proti pandemii. A v takových kategoriích se bojuje především na mediální a geopolitické scéně, jak vidíme u nás každodenně. Ne, o životy lidí tu nejde ani na „pěkném čtvrtém místě“.

Autor: MUDr. Ivan David Europoslanec SPD

Zdroj: <http://www.nwoo.org>

Zdroj: <http://www.nwoo.org>